

KOMISIJAS LĒMUMS

(2007. gada 14. decembris),

ar ko Apvienotajai Karalistei attiecībā uz Ziemeļīriju piešķir atkāpi, ko tā pieprasījusi atbilstīgi Padomes Direktīvai 91/676/EEK attiecībā uz ūdeņu aizsardzību pret piesārņojumu, ko rada lauksaimnieciskas izcelsmes nitrāti

(izziņots ar dokumenta numuru K(2007) 6281)

(Autentisks ir tikai teksts angļu valodā)

(2007/863/EK)

EIROPAS KOPIENU KOMISIJA,

- (4) Ir pieņemti tiesību akti, ar ko īsteno Direktīvu 91/676/EEK, tas ir, regulas par 2006. gada Nitrātu rīcības programmas [Nitrates Action Programme Regulations (Northern Ireland) 2006] (2006. gada tiesību akts Nr. 489) īstenošanu, un kuri attiecas arī uz pieprasīto atkāpi.

ņemot vērā Eiropas Kopienas dibināšanas līgumu,

ņemot vērā Padomes 1991. gada 12. decembra Direktīvu 91/676/EEK attiecībā uz ūdeņu aizsardzību pret piesārņojumu, ko rada lauksaimnieciskas izcelsmes nitrāti⁽¹⁾, un jo īpaši tās III pielikuma 2. punkta trešo daļu,

- (5) Ar 2006. gada regulām par fosfora mēsļu lietošanu lauksaimniecībā [The Phosphorus (Use in agriculture) Regulations (Northern Ireland)] paredz noteikumus, kas reglamentē fosfora minerālmēsļu izmantošanu, lai samazinātu ūdens piesārņojumu. Saskaņā ar regulām ķīmisko mēslošanas līdzekļu izmantošana ir atļauta tikai tādā gadījumā, ja tiek pierādīts, ka netiek pārsniegts kultūraugiem vajadzīgais daudzums, un tās paredz, *inter alia*, ka augšnes auglība jānosaka, veicot ķīmisko analīzi.

tā kā:

- (1) Ja kūtsmēsļu gada norma, ko dalībvalsts ir paredzējusi izmantot, atšķiras no Direktīvas 91/676/EEK III pielikuma 2. punkta otrās daļas pirmajā teikumā un tās a) apakšpunktā konkretizētā daudzuma, tas nosakāms tā, lai nekavētu attiecīgās direktīvas 1. pantā minēto mērķu sasniegšanu, un pamatojams ar objektīviem kritērijiem, kas šajā gadījumā ir ilgi augšanas periodi un kultūraugi, kam nepieciešams daudz slāpekļa.
- (2) Apvienotā Karaliste 2007. gada 10. augustā iesniedza Komisijai lūgumu piešķirt atkāpi attiecībā uz Ziemeļīriju atbilstīgi Direktīvas 91/676/EEK III pielikuma 2. punkta trešajai daļai.
- (3) Lūdzot šo atkāpi, Apvienotā Karaliste paredz Ziemeļīrijā gadā uz vienu hektāru izmantot līdz pat 250 kg slāpekļa kūtsmēsļu veidā, kas iegūti ganību saimniecībās. Atkāpes iespējamā izmantošana attieksies uz aptuveni 732 Ziemeļīrijas saimniecībām, kas veido 2,7 % no saimniecību kopskaita, 4 % lauksaimniecībā izmantojamās zemes un 5 % mājiņu vienībām.

- (6) Iesniegtie dati par ūdens kvalitāti liecina, ka zema nitrātu koncentrācija Ziemeļīrijas ūdenstilpēs ir to kopēja īpatnība. Vidējā reģistrētā nitrātu koncentrācija gruntsūdeņos 2005. gadā bija zemāka par 20 mg/l 71 % paraugu ņemšanas vietu, bet nitrātu koncentrācija, kas bija lielāka par 50 mg/l, tika reģistrēta ne vairāk kā 7 % paraugu ņemšanas vietu. Dati par upju ūdens kvalitāti attiecībā uz 2005. gadu liecināja, ka vidējā nitrātu koncentrācija 99 % paraugu ņemšanas vietu bija zemāka par 20 mg/l un nevienā monitoringa vietā vidējā vērtība nepārsniedza 50 mg/l nitrātu. Visos lielajos ezeros vidējā koncentrācija bija zemāka nekā 10 mg/l nitrātu.
- (7) Trešais ziņojums par Nitrātu direktīvas īstenošanu norāda, ka laikposmā no 1999. līdz 2003. gadam 72 % gruntsūdeņu monitoringa vietās nitrātu koncentrācija bija nemainīga vai samazinājās; savukārt 87 % virszemes ūdeņu monitoringa vietās virszemes ūdeņos nitrātu koncentrācija minētajā laikposmā bija stabila vai samazinājās.
- (8) Saskaņā ar Direktīvas 91/676/EEK 3. panta 5. punktu 2006. gada regulas, kuras attiecas uz Nitrātu rīcības programmu [Nitrates Action Programme Regulations (Northern Ireland) 2006], piemēro visā Ziemeļīrijas teritorijā.

⁽¹⁾ OV L 375, 31.12.1991., 1. lpp. Direktīvā jaunākie grozījumi izdarīti ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (EK) Nr. 1882/2003 (OV L 284, 31.10.2003., 1. lpp.).

(9) Pēdējā desmit gadu laikposmā samazinājās mājlopu skaits un minerālmēsli lietošana. Laikposmā no 1995. līdz 2005. gadam liellopu, cūku un aitū skaits attiecīgi samazinājās par 2 %, 36 % un 22 %. Laikposmā no 1995. līdz 2005. gadam ķīmisko slāpekļa mēsli lietošana samazinājās par 41 %, un 2005. gadā lietotā norma bija 89 kg/ha slāpekļa; fosfora mēslošanas līdzekļu izmantošana minētajā laikposmā samazinājās par 49 %, un 2005. gadā fosfora lietotais daudzums bija vidēji 7 kg/ha. Slāpekļa virsnormas daudzums valsts līmenī samazinājās no 159 kg/ha 1995. gadā līdz 124 kg/ha 2005. gadā.

(10) Sakarā ar lielu nokrišņu daudzumu un to, ka teritorijas lielākajā daļā augsnei ir slikta drenāža, Ziemeļīrijā 93 % no lauksaimniecībā izmantojamās zemes aizņem ganības, no kurām daudzas tiek klasificētas ar labu līdz ļoti labu potenciālu zāles augšanai. Vājās drenāžas dēļ Ziemeļīrijas lielākajā daļā augsnei denitrifikācijas spējas ir samērā augstas, kas samazina nitrātu koncentrāciju augsnē un tādējādi arī izskalošanai pakļauto nitrātu daudzumu.

(11) Ziemeļīrijā 70 % zemes platību tiek apstrādātas intensīvi, un 45 % no kopējās zemes platības tiek apstrādāti saskaņā ar agrovides programmām.

(12) Ziemeļīrijas klimats, kam raksturīgs vienkāršs nokrišņu daudzums visu gadu un relatīvi neliels gada temperatūras izmaiņu diapazons, veicina samērā ilgstošu zāles veģetāciju – no 270 dienām gadā piekrastes apgabalos uz austrumiem līdz 260 dienām gadā centrālajā zemienē, kur zemi intensīvi apstrādā un izmanto.

(13) Kopā ar ziņojumu iesniegtie apstiprinošie dokumenti liecina, ka pieprasītais daudzums – 250 kg slāpekļa uz vienu hektāru gadā no ganību dzīvnieku mēsliem ganību saimniecībās – ir pamatots ar objektīviem kritērijiem, piemēram, ilgu veģetācijas periodu un kultūraugiem, kas uzņem daudz slāpekļa.

(14) Pārbaudījusi pieprasījumu, Komisija uzskata, ka pieprasītā norma – 250 kg/ha – neietekmēs Direktīvas 91/676/EEK mērķu sasniegšanu, ja tiks ievēroti daži stingri nosacījumi.

(15) Šis lēmums jāpieņem kopā ar 2006. gada regulām par Nitrātu rīcības programmu [Nitrates Action Programme

Regulations (Northern Ireland) 2006], kuras Ziemeļīrija ir spēkā laikposmā no 2007. līdz 2010. gadam.

(16) Šajā lēmumā paredzētie pasākumi ir saskaņā ar atzinumu, ko sniegusi Nitrātu komiteja, kas izveidota atbilstoši Direktīvas 91/676/EEK 9. pantam,

IR PIENĒMUSI ŠO LĒMUMU.

1. pants

Apvienotās Karalistes 2007. gada 10. augusta vēstulē pieprasīto atkāpi attiecībā uz Ziemeļīriju, kas atļauj lietot vairāk kūtsmēsli, nekā paredzēts Direktīvas 91/676/EEK III pielikuma 2. punkta otrās daļas pirmajā teikumā un tās a) apakšpunktā, piešķir, ja ir ievēroti šajā lēmumā noteiktie nosacījumi.

2. pants

Definīcijas

Šajā lēmumā piemēro šādas definīcijas:

- “ganību saimniecības” ir saimniecības, kurās 80 % vai vairāk no platības, kurās var lietot kūtsmēslus, aizņem zālāji;
- “ganību dzīvnieki” ir liellopi (izņemot piena teļus), aitas, brieži, kazas un zirgi;
- “zālāji” ir pastāvīgas zālaugu platības vai pagaidu zālaugu platības, kuras ierīko uz laiku līdz četriem gadiem.

3. pants

Darbības joma

Šo lēmumu piemēro atsevišķos gadījumos, ievērojot nosacījumus, kas 4., 5. un 6. pantā noteikti ganību saimniecībām.

4. pants

Ikgadēja atļauja un saistības

1. Lauksaimnieki, kas vēlas izmantot atkāpi, ik gadu iesniedz pieteikumu kompetentajai iestādei.

2. Vienlaikus ar 1. punktā minētā ikgadējā pieteikuma iesniegšanu viņi rakstiski apņemas izpildīt 5. un 6. pantā paredzētos nosacījumus.

3. Kompetentās iestādes nodrošina, ka visus atkāpes pieteikumus iesniedz administratīvai kontrolei. Ja valsts iestāžu veiktā 1. punktā minēto pieteikumu kontrole atklāj, ka nav ievēroti 5. un 6. pantā paredzētie nosacījumi, iesniedzēju par to informē. Šajā gadījumā pieteikumu uzskata par noraidītu.

5. pants

Kūtsmēsļu un citu mēslošanas līdzekļu izmantošana

1. Organisko mēslojumu no ganību dzīvniekiem, ko ik gadus zemei lieto ganību saimniecībās, ieskaitot pašu dzīvnieku atstātos mēslus, ņemot vērā 2. līdz 8. punktā noteiktos nosacījumus, nedrīkst pārsniegt kūtsmēsļu daudzumu, kas satur 250 kg slāpekļa uz vienu hektāru.

2. Kopējais slāpekļa daudzums nepārsniedz attiecīgajiem kultūraugiem plānoto nepieciešamo barības vielu daudzumu, ņemot vērā arī tā uzņemšanu no augsnes.

3. Katrai saimniecībai ir jābūt mēslošanas plānam, kurā aprakstīta lauksaimniecības zemes augseka un plānotais organiskā mēslojuma, slāpekļa un fosfātu minerālmēsļu izmantojums. Šo plānu saimniecībā sagatavo vēlākais līdz katra kalendārā gada 1. martam.

Mēslošanas plānā ir jāiekļauj šādi dati:

- a) mājlopu skaits, dzīvnieku turēšanas un kūtsmēsļu uzkrāšanas sistēmas apraksts, norādot arī datus par kūtsmēsļu krātuves tilpumu;
- b) saimniecībā saražotā kūtsmēsļu slāpekļa (atskaitot izmitināšanas un uzglabāšanas zudumus) un fosfora aprēķins;
- c) augu seka un katra kultūrauga platība, tostarp kartes skice, kurā norādīta katra lauka atrašanās vieta;
- d) plānotais kultūraugiem vajadzīgais slāpekļa un fosfora daudzums;
- e) no saimniecības izvesto un piegādāto organisko mēsļu daudzums un veids;

f) augsnes analīžu rezultāti attiecībā uz augsnē esošā slāpekļa un fosfora datiem, ja tādi ir pieejami;

g) kūtsmēsļu slāpekļa un fosfora lietošana katrā laukā (audzēto kultūraugu un augsnes veida ziņā viendabīgi saimniecības zemesgabali);

h) slāpekļa un fosfora lietošana katrā laukā, izmantojot ķīmiskos un citus mēslošanas līdzekļus.

Lai nodrošinātu plānu un faktiskās lauksaimniecības prakses atbilstību, plānus pārskata ne vēlāk kā septiņas dienas pēc tam, kad apsaimniekošanā ir veiktas kādas izmaiņas.

4. Katrā saimniecībā ir jābūt mēslošanas pārskatam, tostarp informācijai par piesārņoto ūdeņu un fosfora daudzuma apsaimniekošanu. Tas katru kalendāro gadu ir iesniedzams kompetentai iestādei.

5. Visas ganību saimniecības, kas izmanto individuālo atkāpi, piekrīt tam, ka 4. panta 1. punktā minēto pieteikumu, mēslošanas plānu un mēslošanas pārskatu var pārbaudīt.

6. Katrā saimniecībā, kura izmanto atkāpi, vismaz ik pēc četriem gadiem veic augsnes slāpekļa un fosfora analīzes visās lauksaimniecības zemēs, kuras ir viendabīgas attiecībā uz augu seku un augsnes īpašībām. Uz katriem 5 lauksaimniecības zemes hektāriem jāveic vismaz viena analīze.

7. Kūtsmēslus nedrīkst izkliegt rudenī pirms zāles sēšanas.

8. Katra saimniecība, kurā izmanto atkāpi, nodrošina, ka fosfora bilance, kas aprēķināta saskaņā ar metodi, ko kompetentā iestāde noteikusi saskaņā ar šā lēmuma 7. panta 2. punktu, nepārsniedz 10 kg/ha fosfora virsnormu gadā.

6. pants

Zemes apsaimniekošana

80 % vai vairāk no saimniecību platībām, kurās izmanto kūtsmēslus, jāaudzē zāle. Lauksaimnieki, kas izmanto individuālo atkāpi, veic šādus pasākumus:

- a) pagaidu zālaugu platības uzar pavasarī;

- b) visu veidu augsnēs pēc zālāja izaršanas tūlīt sēj tādus kultūraugus, kam nepieciešams daudz slāpekļa;
- c) augu sekā nedrīkst iekļaut pākšaugus vai citus augus, kas uzņem slāpekli no atmosfēras. Tomēr tas neattiecas uz āboliņu zālaugu platībām, kuru zelmenī āboliņa ir mazāk par 50 %, un graudaugu un zirņu mistriem ar zāļu pasēju.

7. pants

Citi pasākumi

1. Šo atkāpi piemēro, neskarot pasākumus, kas vajadzīgi, lai ievērotu citus Kopienas tiesību aktus vides jomā.
2. Kompetentās iestādes izveido un iesniedz Komisijai detali-zētu procedūru fosfora bilances aprēķināšanai saimniecībās, kuras izmanto individuālu atkāpi, ņemot vērā, fosfora saturu koncentrētajā un rupjajā lopbarībā un mēslošanas līdzekļos, kā arī iznesi ar produkciju (dzīvīs dzīvniekos, gaļā un citos dzīvnieku produktos), lopbarību un ražu.

8. pants

Uzraudzība

1. Kompetentās iestādes sastāda un ik gadu precizē kartes, kurās redzams, kādu daļu aizņem ganību saimniecības, lauksaimniecības dzīvnieki un lauksaimniecības zeme, uz ko katrā grāfistē attiecas individuālā atkāpe. Šīs kartes ik gadu iesniedz Komisijai, pirmo reizi to izdara līdz 2008. gada 1. maijam.
2. To saimniecību uzraudzība, uz kurām attiecas rīcības programma un atkāpe, jāveic saimniecības platības mērogā un ar lauksaimniecisko darbību saistītās noteces monitoringa baseinos. Ar lauksaimniecisko darbību saistītās noteces monitoringa atsauces baseiniem jābūt dažādiem augsnes veidiem, saimniekošanas intensitātes līmeņiem un mēslošanas paņēmieniem reprezentatīviem.
3. Pētījumi un barības vielu analīze nodrošina datus par vietējo zemes izmantojumu, augseku un lauksaimniecības praksi saimniecībās, kas izmanto individuālas atkāpes. Šos datus var izmantot aprēķinu modeļiem par nitrātu izskalošanos un fosfora zudumiem laukos, kuros gadā izlieto līdz 250 kg/ha slāpekļa no ganību dzīvnieku mēsliem.
4. Nitrātu un fosfora koncentrāciju ūdenī, kas izplūst no sakņu zonas un ieplūst gruntsūdeņu un virszemes ūdeņu sistēmā, nosaka, izmantojot uzraudzības datus par augšējiem gruntsūdeņiem, augsnes ūdeni, drenāžas ūdeni un notecēm

saimniecībās, kas atrodas ar lauksaimniecisko darbību saistītās noteces uzraudzības baseinos.

5. Pastiprināta ūdens uzraudzība jāveic lauksaimnieciskās noteces baseinos, kas atrodas visvairāk apdraudētu ezeru tuvumā.

6. Jāveic pētījumi, lai līdz atkāpes perioda beigām ievāktu sīki izstrādātu zinātnisku informāciju par intensīvo zālaugu sistēmām, lai uzlabotu barības vielu pārvaldību. Šajā pētījumā galvenā uzmanība jāpievērš nitrātu izskalošanās aspektam reprezentatīvās platībās, tostarp denitrifikācijas un fosfora zudumiem, intensīvās piena ražošanas sistēmās.

9. pants

Kontrole

1. Kompetentā valsts iestāde veic administratīvās kontroles visās saimniecībās, kuras izmanto individuālu atkāpi, lai noteiktu, vai tiek ievērotas normas par maksimālo ganību dzīvnieku mēslu slāpekļa normas izmantošanu gadā, proti, 250 kg/ha, un maksimāli pieļaujamo slāpekļa un fosfora mēslu lietošanas līmeni, kā arī zemes izmantošanas nosacījumi.
2. Pamatojoties uz riska analīzi, iepriekšējo gadu kontroļu rezultātiem un to tiesību aktu vispārējo izlases veida pārbaūžu rezultātiem, ar ko īsteno Direktīvu 91/676/EEK, sastāda lauka atbilstības novērtēšanas programmu. Lauka atbilstības novērtēšanu veic vismaz 3 % saimniecību, kas izmanto individuālo atkāpi, lai pārbaudītu, vai tiek izpildīti 5. un 6. pantā minētie nosacījumi.

10. pants

Ziņošana

1. Kompetentā iestāde ik gadu iesniedz Komisijai uzraudzības rezultātus, kam pievienots īss ziņojums par ūdens kvalitātes novērtējumu un novērtējuma veikšanas praksi. Ziņojums sniedz informāciju par to, kā, veicot saimniecību pārbaudes, ir novērtēta atkāpes izmantošanas nosacījumu īstenošana, un tajā jābūt iekļautai informācijai par saimniecībām, kurās, veicot administratīvo kontroli un lauka atbilstības novērtēšanu, ir konstatēta neatbilstība šiem nosacījumiem. Pirmo ziņojumu iesniedz līdz 2008. gada novembrim un turpmāk katru gadu līdz jūnija mēnesim.
2. Iegūtos rezultātus Komisija ņems vērā, ja attiecīgās iestādes eventuāli atkal lūgs piešķirt atkāpi.

*11. pants***Piemērošana**

Šo lēmumu piemēro saistībā ar 2006. gada 1. decembra regulām par Nitrātu rīcības programmu [*Nitrates Action Programme Regulations (Northern Ireland) 2006*] (2006. gada tiesību akts Nr. 489). Tā zaudē spēku 2010. gada 31. decembrī.

12. pants

Šis lēmums ir adresēts Lielbritānijas un Ziemeļīrijas Apvienotajai Karalistei.

Briselē, 2007. gada 14. decembrī

Komisijas vārdā —

Komisijas loceklis

Stavros DIMAS
